

ERDÉLYI GYÜLEKEZET

REMÉNYSÉG SZIGETE

Igehirdetés

2020. április 26. Húsvét utáni második vasárnap

(A koronavírus járvány miatt zárt ajtókkal tartott, online közvetített istentisztelet)

Látásból hitbe vagy hitből látásba

(Textus: Jn 20,24-29)

Látásból hitbe vagy hitből látásba

(Alapige: **Jn 20,24-29**)

Igehirdető: Zalatnay István

²⁴Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, akit Ikernek hívtak, nem volt velük, amikor megjelent Jézus. ²⁵A többi tanítvány így szólt hozzá: Láttuk az Urat. Ő azonban ezt mondta nekik: Ha nem látom a kezén a szegek helyét, és nem érintem meg ujjammal a szegek helyét, és nem teszem a kezemet az oldalára¹, nem hiszem.

²⁶Nyolc nap múlva ismét benn voltak a tanítványai, és Tamás is velük. Bár az ajtók zárva voltak, bement Jézus, megállt középen, és ezt mondta: Békesség nektek! ²⁷Azután így szólt Tamáshoz: Nyújtsd ide az ujjadat, és nézd meg a kezeimet, nyújtsd ide a kezedet, és tedd az oldalamra², és ne légy hitetlen, hanem hívő! ²⁸Tamás pedig így felelt: Én Uram és én Istenem! ²⁹Jézus így szólt hozzá: Mivel látsz engem, hiszel: boldogok, akik nem látnak, és hisznek.

Kedves Testvérek!

Az igehirdetés tudományának, a homiletikának egyik alapszabálya, hogy az előkészületek, mindaz, ami „a kulissza mögött történik”, nem való a szószékre; azt nem kell, nem is szabad elmondani. Egy lelkész kicsit szarkasztikusan ezt úgy fogalmazta meg, hogy az ebéd elkészültéhez meg kell hámozni a krumplit, de a krumplihéjat nem tesszük az ünnepi asztalra.

Most mégis kivételt kell, hogy tegyek, megindoklandó, hogy miért ismét az a húsvéti történet az alapige, amelyikről már múlt héten is szó volt. Én általában szombat estére elkészítem az igehirdetés gondolati vázát, s azután vasárnap reggel szoktam végső formába önteni. Így volt ez a múlt vasárnap előtti szombaton is: összeállt erről a textusról – nem a múlt a

¹ pontosabban: „oldalába”

² Ld. mint előbb

vasárnap elmondott, hanem a most elmondandó igehirdetés. Csakhogy utána éjszaka elkezdett járni az agyam, és egészen más irányba fordultak a gondolataim. Reggel, amikor fölkeltem, még arra gondoltam: nem baj, majd összekapcsolom a kettőt. Rövidesen rájöttem, hogy az nem fog menni: két különböző prédikációról van szó. Így azután múlt vasárnap az „éjszaka született” igehirdetés hangzott el, és most kerülhet sor arra, hogy elmondjam „az eredetit”, amivel először készültem.

Az előző héten gondolataink középpontjában az állt, hogy a feltámadott Jézusnak nem gyógyultak be a sebei. Ezt a furcsa ténytet, egyértelműen kiemeli a Szentírás szövege. Nem, Jézusnak nem kezdenek el beforrni a sebei. Ezért tehette bele Tamás Jézus oldalába a kezét. Igen, bele, nem pedig rá, ahogyan az a finomkodó fordításban szerepel. Múlt vasárnap arra jutottunk, hogy ennek az az oka, hogy Jézus *nem is akarja, hogy begyógyuljanak az ő sebei*. A Krisztus- testnek a sebei nem elfedendők, nem elfelejtendők. Mindmáig nem; hanem a keresztény egyháznak hordoznia kell azokat mindaddig, ameddig e földön él. Ha valóban Krisztus-követő egyház, akkor kell, hogy vállalja a megsebzettséget, kell, hogy tudjon – még ha csak a maga gyarló, töredékes módján is – részt vállalni Krisztus szenvedésében, *kell tudnia szenvednie a világ miatt és a világért*.

Ezek a gondolatok valóban nagyon fontosak voltak, és úgy gondolom, különösen is hangsúlyosan szólnak a ma egyházához. A kiindulópont tehát az az elsőre oly furcsa utalás volt arra nézve, hogy milyen volt a feltámadott Jézus teste. Az mindenestre bizonyos, hogy nem olyan, mint amilyennek a saját földi testünket ismerjük. Merthogy nem kezdtek gyógyulni rajta a sebek. Ez azonban azt is jelenti, hogy nagyon is valóságos a feltámadott Krisztus teste. Érdemes ebből a szempontból külön is végig olvasni a húsvéti történeteket sorra egymás után a négy evangéliumból. (Talán ezekben a karanténos időkben könnyebben is tudunk erre egy kis időt szánni. Tegyük meg, hogy kirajzolódhasson szemünk előtt a húsvéti történet csodálatos sokszínűsége!)

Sok más mellett, akkor azzal is szembesülünk, hogy milyen különleges módon ír a Szentírás feltámadott jézusi testről. Világossá válik, hogy magasabb rendű, mint az, amit ismerünk. Egyrészt nagyon hasonlít rá, másrészt nagyon különbözik attól. Egyrészt újra és újra kihangsúlyozódik, hogy nem szellemről van szó, nem a szubjektív képzelet játékaról. Ezért találkozunk többször is azzal, hogy Jézus eszik a tanítványainak a szemelátára; és ugyanezért engedi meg, hogy belenyúljon az oldalába Tamás.

Egészen mással is találkozunk azonban. Hogyan is kezdődik a Tamás történet? Hogy a zárt ajtókon keresztül jelenik meg Jézus a tanítványai között. Ez mintha éppen az ellenkezőjére utalna az előbb említettnek. Mintha mégsem lennének érvényesek Jézusra a földi test jellemzői. Tulajdonképpen mindaz, amit a feltámadott Jézussal kapcsolatban olvasunk és ezen belül konkrétan az, amit a feltámadott testével kapcsolatban, egészen különleges: annak alapjén nem tudhatunk, inkább csak sejthetünk; nincs rá igazán szavunk, képzeletünk gyenge hozzá. Talán leginkább úgy fogalmazhatunk, hogy az a jézusi test egyszerre reális és szürreális. Vagyis valóság fölötti – a mi földi valóságunk fölötti. Vagy azt is mondhatjuk, hogy már egy másik valóságba tartozik, illetve egy másik valóságnak, egy a mi valóságunk fölötti valóságnak a megjelenése, a bejelentkezése ebbe a mi földi világunkba.

Egy másik, szintén zavarba ejtő eleme ennek a történetnek az, amit Jézus Tamásnak utolsóként mond. Pontosabban az már nemcsak Tamásnak szól, hanem az összes tanítványnak, és nemcsak az akkor ott lévőknek, hanem a mindenkori tanítványoknak, nekünk is. Hogy is szólt ez az utolsó mondata Jézusnak? „Mivel látsz engem, hiszel” - mondja még Tamásnak, és utána, mintegy az összes tanítványhoz fordulva „boldogok, akik nem látnak és hisznek”. Mit jelent ez? Az nyilván benne van ennek a mondatnak a jelentésében, hogy aki nem hisz, az nem boldog. Az nem lehet a birtokosa annak a boldogságnak, amiről Jézus már a fellépésének az elején beszél a boldogmondásokban. Nyilvánvaló: aki nem hisz, az nem lehet igaz, jézusi értelemben boldog.

De mi van azokkal, akik látnak és hisznek, mint Tamás a történet végén? Ők boldogok vagy nem boldogok? Aligha lehet máshogy értelmezni a helyzetet és a jézusi mondást, minthogy azok legalábbis nem ugyanúgy, *nem ugyanazon a szinten boldogok* mint akikről Jézus azt mondja, hogy „nem látnak és hisznek”. Az ő esetükben a látó Tamáshoz képest valami magasabb minőség jelenik meg. Ez a lényege az összehasonlításnak: Te „azért hiszel, mert láttál, de boldog az, aki nem lát és úgy hisz”. Szembe van állítva egymással Tamás boldogsága és az a még több, amire Jézus rámutat.

Jézus tehát egy utat mutat meg a mindenkori tanítványok számára: egy utat, amely az elemi szinttől, a látás által hitre jutástól, vezet valami más, valami magasabb hithez; valami szürreális, az e földi valóságon és az e földi emberi képességen túl mutató hitre és boldogságra. Minthogyha itt, ebben a félmondatban Jézus teljes programját adná a keresztény hitben való előre haladásnak, a keresztény hit távlatának. Azt mutatja meg, ami e földön soha el nem érhető, de célként ott lehet előttünk: bennünket hívó, maga után vonzó, magába hívó valóságként.

A hit olyan létállapot, amelyben, Jézus szerint, valami más, a hiten kívül ismeretlen módon kezd el létezni az ember. A teljesebb, *az igazi boldogság* ennek a történetnek az alapján *azé, aki nem rákényszerül a hitre, hanem aki szabadon dönt amellett*. Aki nem rákényszerül a hitre? Igen, hiszen gondoljunk csak bele: Tamásnak, a látó Tamásnak nemigen marad választási lehetősége. És tulajdonképpen erre az alternatíva nélküliségre irányult a vágya, az igénye is. Azt mondja: „Nem hiszek addig, ameddig nem látok, ameddig meg nem fogom, ameddig bele nem nyúlok az oldalába.” *Tamás nem hisz addig, ameddig más lehetősége is van.*

Hogyan is szoktuk mondani? Hiszem, ha látom. Hiszem akkor, hogyha egyértelműen, világosan, kétségtelenül, minden más lehetőséget kizárva hinnem kell. A megfogalmazások a történetben még azt is világossá teszik, ahogyan egyre erősebb, kétségbevonhatatlanabb a tapasztalat. Minden más út, lehetőség ki lesz zárva, míg nem a végén nem tehet mást Tamás, minthogy leboruljon Jézus előtt és imádja Őt.

Jézus azonban azt mondja, hogy *a hitnek az a magasabb rendű valósága*, amelybe ő hív, az nem az, amikor semmi más lehetőség nincsen, hanem az, *amikor valaki dönt, aki szabadon dönt mellette*. Úgy, hogy nem többet, hanem ama másik valóságnak az előízét ismeri csak. Azt azonban igen, és az elég neki ahhoz, hogy amellettt döntsön minden más, evilági, alacsonyabb rendű valósággal szemben.

Mit jelenthetnek azonban ezek a talán most elvontnak tűnő gondolatok a mindennapi életünk, a keresztyén hitünk folyamatos megélése szempontjából? Azt hogy boldog, azon a minősített, magasabb rendű módon boldog, az lehet csak, aki hisz, bár nem lát.

Hisz, bár nem látja azt, hogy „megérné” hinni. Merthogy valóban nem igazán éri meg hinni. Néha úgy tűnik, hogy megéri; amikor az egyház megbecsült helyzetben, szerepben van. Jobb, ha ilyenkor nagyon óvatossá, sőt gyanakvóvá válunk. Nem lehet, hogy azért megy olyan jól az egyháznak, mert már nem igazán egyház? A Krisztus-követésnek az a normális természete, hogy az „nem éri meg”. Hogyan is érhetné meg, amikor a világnak a törvénye az önzés, az önérdék követése, gátlástalan érvényesítése. Ezt tapasztaljuk magunk körül. Aki úgy dönt, hogy mégsem ezt akarja követni, az újra és újra kudarcra ítéli magát; az rendszeridegen, annak „nem fog bejönni az élet”, ahogyan ezt manapság szokás mondani. Annak szembe kell mennie a többséggel. De hát Jézus ezt is ígéri az első perctől az övéinek: a keskeny utat, nem a széleket.

Még eggyel tovább lépve: az, amit nem szintén nem lát az igazán magasabb rendű hit szerint élő ember, az az, hogy saját maga igazán képes lenne olyanná válni, mint amilyen lenni szeretne. Mit mond Pál apostol? „A bűnösök, akik között első vagyok én”. Hogyan is mondhat magáról ilyet a leghatékonyabb, a legcsodálatosabb munkát végzett apostol? Úgy, hogy érzi, tudja, hogy milyen messze van attól, amilyen lenne, ha egészen Krisztus szerint formálódott volna át. Jó lenne ezt tapasztalni magunkon! De hiába: nem így van. Nem ezt látjuk. És ennek ellenére kell, hogy higgyek.

Azután: nem szabad, hogy ez legyen az első, a legfontosabb, de azért az is igaz, hogy sokkal könnyebb lenne hinni, ha ott lennének körülöttünk a felemelő, bátorító, biztató példák a többi keresztény ember életében. Milyen jó lenne látni sok mindenkit, akiket másolni, utánozni érdemes, akiknek a mintája magával ragadná az embert! De ilyesmit is csak nagyon ritkán látunk. Inkább az a helyzet, hogy minél jobban, világosabban látjuk, hogy mi van körülöttünk, annál több *okunk van az elszomorodásra*.

És végül: azt sem igen látjuk, hogy általában a keresztény egyház olyan nagyon megnyugtató, biztató úton járna a mai világban. Nem látjuk azt, hogy hitelessége, ereje. és különösen is irigylésre méltó életet élő emberek példája által jobbra tudná tenni a világot. Aligha tűnik a ma világában „győzelemre ítélt ügynök” az egyház. Nem látjuk az igazi, szép, megérdemelt eredményeket, nem tudjuk azokat úgy megtapintani, mint Tamás Jézus testét.

Ezért az *az igazi hit*, amelyről Jézus beszél: a „*mégis hit*”. Mégis-hitkén lehet hinni, amikor oly sok minden látható rossz ellenére akarok és tudok hinni. Mert nem földi, hanem mennyei kincseket keresek. Mert ez képessé tesz, hogy elengedjem mindazt, amiért „a széles úton” oly sokan Istent, embert nem ismerve rohannak és küzdenek és tipornak el másokat.

És lehet hinni mégis-hittel, akkor is, hogyha nem látom, nagyon nem látom magamat olyannak, amilyennek szeretném. Mert tudom, hogy az igazi énem nem az, ami most van, hanem az, ami lesz. Ami még csak Jézus szeméből néz rám, várva, hogy visszatükrözsem.

És lehet mégis-hittel élni akkor is, ha látjuk a többi keresztény sok-sok gyarlóságát. Mert mindazoknál a csalódásoknál fontosabb annak tudata, hogy Jézus azért a másikkért is meghalt a kereszten.

És lehet, ma is, lehet mégis-hittel hinni akkor is, hogyha kiábrándítóak a számok, a jelenségek, a látható egyház életében. Mert lehet az Istenre bízni, és elfogadni, hogy az Ő népe az Ő tervének megfelelően járja a maga sokszor oly kacskaringós útját évezredek óta.

Hogyha erre a mégis-hitre eljutunk, akkor nem fogunk ugyan földi értelemben véve látni, elkezd azonban felnyílni a szemünk ama másik, magasabb rendű, szürreális valóságnak a meglátására, amely a feltámadott Krisztus testén keresztül van jelen ebben a világban. *Tamásnál látásból lett hit; a Jézus által ígért legteljesebb boldogság az, amikor a hitből lesz látás.* Ámen.

Erdélyi Gyülekezet

1146 Budapest, Thököly út 44. II.em. 4/a

Karitatív és Kulturális Központ: **Reménység Szigete**

1106 Budapest, Gyógyszergyári u. volt HM laktanya

tel: 3416-602, 2609-455, e-mail: erdelyigyulekezet@gmail.com

honlap: www.erdelyigyulekezet-budapest.hu